

[Poul Møller.]

en så stram protokol. Det, det drejer sig om, var jo, at vi gik med til denne beslutning, hvor vi kunne have modsat os denne acceleration af toldnedsættelserne inden for EFTA. Vi stillede to forhandlingsbetingelser op for at gå med til en acceleration, som går ud over den traktat, vi er forpligtet af. Den ene var, at vi fik nogle landbrugsområder og landbrugsvarer medtaget, den anden var dette décalageproblem. Vi blev afvist på det ene område. Forhandlingerne sluttede med, at vi fik anerkendt décalagen. At den er så snævert formuleret i protokollen, at vi end ikke har mulighed for at bevare den, indtil det første EFTA-ministermøde er overstået, og indtil vi har set, om sammenbruddet i Bruxelles er noget varigt eller forbigående, det kan jeg kun beklage.

Men i øvrigt takker jeg for de svar, vi har fået. De vil naturligvis indgå i vore overvejelser.

Helge Larsen: Ingen havde formentlig ventet, at debatten i dag skulle give nogen klar løsning af de vanskeligheder, vi er stillet over for efter sammenbruddet i Bruxelles. Jeg tror, den højtærede udenrigsminister har ret, når han sagde, at det, der forestår, er slidsomt og brydsomt arbejde for at afbøde de vanskeligheder, som vi udsættes for, og for at finde vej frem mod de mål, som vi ønsker at nå. Jeg skal på min gruppes vegne, som jeg allerede gjorde ved indledningen i formiddags, give den højtærede statsminister og den højtærede udenrigsminister tilslutning til de synspunkter, de har fremført i deres redegørelser.

Det er for mit parti noget væsentligt, at vi opretholder vor anmodning om medlemskab af fællesmarkedet sammen med England, sammen med Norge, og at vi, hvis og når muligheden måtte vise sig, finder en løsning for England og for os samtidig og gerne sådan, at også de øvrige EFTA-landes problemer klares i samme forbindelse. Det er vigtigt for os ud fra den økonomiske betragtning, at Danmark ikke kan være interesseret i, at der i Europa opstår splittelse mellem to markedsområder, som er af så væsentlig betydning for dansk produktion og dansk eksport, som tilfældet er med EFTA og fællesmarkedsområdet.

Men vi ønsker da også ud fra et videregående synspunkt, ud fra det synspunkt, at der igennem et samarbejdende Europa kan skabes forudsætning for, at vi ikke skal genopleve, hvad vi i dette århundrede har oplevet flere gange, at europæiske nationer ødelægger hinanden gennem direkte krig eller gennem handelskrig; vi ønsker at deltage i opbygningen af et bredt samarbejde i Europa under udtrykkelig forudsætning af, at det sker på et ligeberettiget grundlag og på et grundlag, hvor alle politiske anskuelser har samme borgerret, og her er det naturligvis overordentlig væsentligt, at angelsaksiske og nordiske synspunkter vil kunne fremføres i et sådant samarbejdende Europa, når det måtte blive til virkelighed. Vi ønsker også et sådant samarbejdende Europa så åbent udadtil som muligt ud fra den betragtning, at netop igennem det mest åbne samarbejde og handelsfrihed gavner vi ikke alene vore egne lande mest, men gavner også udviklingen i den øvrige verden bedst muligt.

Min gruppe giver tilslutning til det, der er nævnt af den højtærede udenrigsminister om bestræbelser for at udnytte de muligheder for nedsættelse af toldsatser, som ligger i forskellige internationale organisationer. Vi gør det med den særlige baggrund, at det for os er noget væsentligt, at vi søger at nedbryde handelsskrankerne ikke alene i Europa, men — i den udstrækning, vi har indflydelse på det — også ud over Europas grænser, og så ønsker vi naturligvis, at der i den situation, vi står i efter sammenbruddet af forhandlingerne i Bruxelles, gøres en indsats for at udbygge samarbejdet i EFTA og samarbejdet inden for Norden.

Jeg vil gerne her gøre opmærksom på et forhold, som vist egentlig ikke er draget frem her i dag — jeg havde nær sagt overset, men det tror jeg ikke rigtig — at gennem de nordiske landes deltagelse i EFTA realiseres jo i virkeligheden et af de mål, man satte sig med en nordisk toldunion, nemlig den gensidige indbyrdes nedbrydning af toldskrankerne mellem de nordiske lande. Det sker samtidig over for de øvrige EFTA-lande også, men denne del af det nordiske samarbejde er altså i de forløbne 2-3 år ført frem til en halvering af told-